

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/76/2016
Identifikačné číslo spisu: 6615200375
Dátum vydania rozhodnutia: 19.12.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Beáta Miničová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:6615200375.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Rodenstock Slovensko, s.r.o., Lazovná 69, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 053 309, zastúpeného Lexpert s.r.o., Horná 15, 974 01 Banská Bystrica, proti žalovanej: R. E., nar. XX.XX.XXXX, V. I/9, XXX XX X., zastúpenej Aequitas s.r.o., Dolná 19, 974 01 Banská Bystrica, o náhradu škody 15.000,- Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Lučenec, pod sp. zn. 14Cb/22/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 22. júna 2016, č. k. 41Cob/362/2015-163, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 22. júna 2016, č. k. 41Cob/362/2015-163 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Lučenec rozsudkom zo dňa 19.08.2015 č. k. 14Cb/22/2015-130 žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy konania v sume 2.846,83 Eur v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Žalobca nárok odôvodnil tým, že predal spoločnosti NOVOSILVER s.r.o., Rúbanisko I/9, 984 03 Lučenec, IČO: 36 642 088 (ďalej len „spoločnosť NOVOSILVER“) zostavu dielenských prístrojov WEKO tvorenú automatickým brúsom, snímačom tovaru, centrovacím systémom a magnetickým ventilom (ďalej len „prístroje“). Kúpna cena za všetky prístroje bola dohodnutá vo výške 40.965,75 Eur, pričom v časti 15.000,- Eur zostala kupujúcim, spoločnosťou NOVOSILVER, neuhradená. Žalobca sa uhradenia zostávajúcej časti kúpnej ceny domáhal súdnou cestou, výsledkom čoho bolo, že Okresný súd Lučenec vydal dňa 03.08.2011 platobný rozkaz č. k. 14Rob/208/2011-19, ktorým zaviazal spoločnosť NOVOSILVER na zaplatenie 15.000,- Eur s príslušenstvom (ďalej len „platobný rozkaz“). Nakoľko zo strany spoločnosti NOVOSILVER nedošlo k úhrade v zmysle vydaného platobného rozkazu, žalobca vymożenie predmetnej pohľadávky postúpil súdnej exekútorke, ktorá v rámci exekučného konania pohľadávku žalobcu v postavení oprávneného neuspokojila ani len čiastočne. Napriek neúspešnému exekučnému konaniu súdna exekútorka zistila, že sa prístroje nachádzajú na prevádzke spoločnosti Novooptik, a.s., so sídlom Rúbanisko I/9, 984 03 Lučenec, IČO: 44 043 341 (ďalej len „spoločnosť Novooptik“). Súd prvej inštancie v priebehu dokazovania zistil, že spoločnosť NOVOSILVER prístroje predala spoločnosti DONAX, a.s., so sídlom

Zvolenská cesta 37, 974 05 Banská Bystrica, IČO: 36 343 731 (ďalej len „spoločnosť DONAX“), ktorá následne prístroje predala spoločnosti Novooptik. K prevodu týchto prístrojov zo spoločnosti NOVOSILVER na spoločnosť DONAX malo dôjsť dňa 30.09.2010, kedy dodávateľ NOVOSILVER vyfakturoval odberateľovi DONAX kúpnu cenu týchto strojov vo výške 43.014,04 Eur vrátane DPH a k prevodu zo spoločnosti DONAX na spoločnosť Novooptik malo dôjsť dňa 12.12.2013, kedy spoločnosť DONAX ako dodávateľ vyúčtoval spoločnosti Novooptik ako odberateľovi kúpnu cenu týchto prístrojov vo výške 43.385,50 Eur. Vzhľadom na uvedené žalobca tvrdil, že žalovaná ako konateľka spoločnosti NOVOSILVER mu spôsobila škodu tým, že kúpnu cenu, ktorú obdržala spoločnosť NOVOSILVER od spoločnosti DONAX, ak nejakú reálne obdržala, nepoužila v súlade so záujmami spoločnosti NOVOSILVER, ale na obohatenie žalovanej alebo tretej osoby. Žalovaná naproti tomu namietala svoju zodpovednosť za túto škodu, pričom podľa jej názoru k žiadnej škode spôsobenej jej konaním nedošlo a taktiež namietla premlčanie žalobcovho nároku. V priebehu konania žalobca namietal konanie žalovanej, ktorá nepostupovala pri prevode prístrojov s odbornou starostlivosťou, v súlade so záujmami spoločnosti NOVOSILVER, nakoľko nie je zrejmé, ako bolo naložené s kúpnu cenou vo výške 29.014,04 Eur uhradenou zo strany spoločnosti DONAX v prospech spoločnosti NOVOSILVER.

2. Podľa názoru súdu prvej inštancie žalobca v priebehu konania nepreukázal naplnenie všetkých zákonných predpokladov pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody, a to vznik škody, porušenie povinnosti, príčinnú súvislosť medzi porušením povinnosti a vznikom škody. Žalobca existenciu svojej pohľadávky voči spoločnosti NOVOSILVER, v ktorej žalovaná bola štatutárnym orgánom, preukázal, a z oznámenia exekútorského úradu vyplýva nemožnosť uspokojenia tejto pohľadávky z majetku spoločnosti NOVOSILVER. Avšak žalobca nepreukázal vznik nároku spoločnosti NOVOSILVER na náhradu škody voči konateľke, nakoľko v konaní nebolo preukázané protiprávne konanie žalovanej. Súd prvej inštancie skonštatoval, že samotné tvrdenie žalobcu, že peniaze použila pre vlastnú potrebu, prípadne ich vôbec od spoločnosti DONAX neprijala, nebolo postačujúce. Zo zoznamu prijatých faktúr podľa názoru súdu prvej inštancie vyplýva, že k úhrade kúpnej ceny došlo úhradou cez pokladňu vo výške 29.014,04 Eur a zápočtom vo výške 14.000,- Eur. Na základe predložených dôkazov súd prvej inštancie ustálil, že nie je možné konštatovať, že žalovaná tieto peniaze použila pre vlastnú potrebu, prípadne, že tieto vôbec neboli uhradené. V konaní nebolo zistené, také protiprávne konanie žalovanej, ktoré by spôsobilo vznik nároku spoločnosti NOVOSILVER na náhradu škody voči nej ako konateľke. Keďže neboli naplnené zákonné predpoklady nároku spoločnosti NOVOSILVER na náhradu škody voči konateľke, nemohol vzniknúť ani nárok spoločnosti NOVOSILVER a žalobu bolo potrebné ako nedôvodnú zamietnuť.

3. V súvislosti s námietkou premlčania uplatnenou žalovanou v priebehu konania súd prvej inštancie uviedol, že v danom prípade platí všeobecná štvorročná premlčacia doba podľa ust. § 397 Obchodného zákonníka, ktorá začala plynúť odo dňa, keď sa poškodený dozvedel alebo mohol dozvedieť o škode a o tom, kto je povinný na jej náhradu v zmysle ust. § 398 Obchodného zákonníka. K úhrade pokladňou malo dôjsť ku dňu 31.12.2010 a taktiež k úhrade zápočtom, čo vyplýva zo zoznamu prijatých faktúr so záúčtovaním spoločnosti DONAX, pričom žaloba bola podaná dňa 19.01.2015. Keďže poškodeným v tomto prípade mala byť v prvom rade spoločnosť NOVOSILVER, ktorá sa o vzniku tejto škody mohla dozvedieť k uvedenému dátumu, súd prvej inštancie skonštatoval, že premlčacia doba uplynula, a preto postupoval v zmysle ust. § 388 ods. 1 Obchodného zákonníka.

4. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, na odvolanie žalobcu, napadnutým rozsudkom zo dňa 22.06.2016, č. k. 41Cob/362/2015-163, rozsudok Okresného súdu Lučenec zo dňa 19.08.2015, č. k. 14Cb/22/2015-130 potvrdil s tým, že žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy odvolacieho konania vo výške 394,48 Eur. Odvolací súd posúdil odvolanie žalobcu ako nedôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny podľa s ust. § 219 ods. 1 O. s. p. V odôvodnení rozhodnutia zdôraznil, že na to aby konateľ spoločnosti porušil svoje povinnosti pri výkone svojej pôsobnosti v zmysle ust. § 135a ods. 2 Obchodného zákonníka je potrebné splnenie niekoľkých predpokladov, a to, že veriteľ nemôže svoju pohľadávku uspokojiť z majetku spoločnosti (ust. § 135 ods. 5 veta prvá Obchodného zákonníka), a ak sú preukázané predpoklady zodpovednosti konateľa za škodu v zmysle ust. § 135a a ust. § 373 a nasl. Obchodného zákonníka t. j. vznik škody, porušenie povinnosti konateľa vykonávať svoju pôsobnosť s odbornou starostlivosťou, príčinnú súvislosť medzi porušením povinnosti a vznikom škody. V prejednávanej veci však odvolací súd zastáva názor, že žalobca zatiaľ nepreukázal relevantným dôkazným prostriedkom základný hmotnoprávny predpoklad modifikovaného nároku

spoločnosti NOVOSILVER na náhradu škody voči žalovanej konateľke, a to nemožnosť uspokojenia jeho pohľadávky z majetku spoločnosti NOVOSILVER. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd nepovažoval za potrebné zaoberať sa ďalšími odvolacími námietkami žalobcu a najmä posúdením otázky premlčania.

5. V závere odvolací súd zdôraznil, že dovolanie nie je prípustné, nakoľko v danom prípade nejde o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

6. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil tým, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa ust. § 420 ods. 1 písm. f/ C. s. p. Dovolateľ porušenie svojich procesných práv vidí v tom, že odvolací súd sa nezaoberal s ďalšími odvolacími dôvodmi, keď len skonštatoval, že nie je dostatočným spôsobom preukázaná skutočnosť nemožnosti uspokojenia pohľadávky z majetku spoločnosti NOVOSILVER, a preto nie je potrebné sa zaoberať ďalšími dôvodmi. Súčasne namietal, že nebol upovedomený o termíne verejného vyhlásenia napadnutého rozsudku, napriek tomu, že o to požiadal.

7. Argumentáciu odvolacieho súdu v odôvodnení napadnutého rozsudku týkajúcu sa nepreukázania nemajetnosti spoločnosti NOVOSILVER považuje za prekvapivú, nakoľko uvedené nebolo žalobcovi vytknuté súdom prvej inštancie, a preto na uvedenú skutočnosť nemohol náležite zareagovať a preukazovať opak. Prekvapivé považuje dovolateľ aj to, že odvolací súd neposúdil správy exekútorského úradu za relevantný dôkaz o nemajetnosti povinného, teda spoločnosti NOVOSILVER.

8. Dovolateľ je toho názoru, že potvrdením rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd zmaril možnosť odstránenia väd prvostupňového konania, ktoré boli popísané v odvolaní žalobcu, pričom tieto vady spôsobili porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces. Išlo najmä o vady súvisiace s nezistením hotovostnej platby vo výške 29.014,04 Eur, pričom dovolateľ považuje rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti za nepreskúmateľný a v rozpore s ust. § 157 ods. 2 O. s. p. Rovnako poukázal na rozporuplný postup súdu prvej inštancie na pojednávaní konanom dňa 01.06.2015 pri výpovedi svedka Jozefa Národa, ktorý je druhom žalovanej a otcom jej detí, kedy svedkovi neboli uložené žiadne poriadkové opatrenia vzhľadom na to, že odmietol odpovedať na žalobcove otázky. Podľa dovolateľa je zrejmé, že svedok mal záujem na výsledku sporu, a preto vypovedal len to, čo považoval za prospešné pre žalovanú.

9. Okrem iného upozornil, že neboli vykonané viaceré listinné dôkazy v súlade s ust. § 129 ods. 1 O. s. p., kedy listiny neboli súdom na pojednávaní prečítané, ani súd neoboznámil s ich obsahom (vyjadrenie žalovanej zo dňa 05.08.2015). Rovnako tomu tak bolo aj v súvislosti s bližšie neidentifikovanými spismi 14Rob/208/2011 a 6C/12/2013, s ktorými sa síce súd mal podľa odôvodnenia napadnutého rozhodnutia na str. 4 oboznámiť a vykonať dokazovanie, ale tieto na pojednávaní nečítal ani neoznámil ich obsah. Uvedený postup súdu prvej inštancie považuje za odňatie možnosti konať pred súdom.

10. Ďalej vo svojom dovolaní k veci samej uviedol, že sa jedná o spriaznené osoby, ktoré po nadobudnutí prístrojov od žalobcu tieto medzi sebou navzájom scudzovali a v tejto súvislosti dal do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.02.2005, sp. zn. ObdoV/53/2003, ktorý bol publikovaný v Zbierke rozhodnutí a stanovísk vo veciach občianskoprávných, obchodných a správnych pod č. 48/2005. V závere skonštatoval, že konanie žalovanej a s ňou spriaznených osôb nebolo obvyklé, poctivé, spravodlivé a bolo v rozpore s dobrými mravmi, pričom jej snaha bola znevýhodniť žalobcu a spôsobiť mu ujmu. Vzhľadom na uvedené žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

11. V rámci doplnenia dovolania dovolateľ poukázal na okolnosti prípadu, a to, že pán Ján Németh sa v období február/marec 2014 stal jediným spoločníkom a konateľom spoločnosti GAVALA, s.r.o., so sídlom Hlavná 991, 924 01 Galanta, IČO: 36 333 697, ktorá sa stala nástupníckou spoločnosťou (ďalej len „nástupnícka spoločnosť“) spoločnosti NOVOSILVER, ktorá zanikla v dôsledku zlúčenia. Z jeho výpovede bolo zrejmé, že v nástupníckej spoločnosti pôsobil len ako tzv. „biely kôň“, pričom vo svojej výpovedi uviedol, že účtovníctvo spoločnosti NOVOSILVER mu nebolo odovzdané. Na pojednávaní dňa 11.03.2015 žalovaná uviedla, že nemá u seba účtovníctvo spoločnosti NOVOSILVER a ani nemá vedomosť, kde sa účtovníctvo nachádza. Dovolateľ uvedený postup (zmiznutie účtovníctva a zbavenie

sa spoločnosti NOVOSTILVER zlúčením a jej napísaním na „bieleho koňa“) zhrnul ako typický pre podnikateľa, ktorý nemá záujem, aby bolo skúmané jeho protiprávne konanie.

12. Z tvrdení žalovanej, jej druhu Jozefa Národu a jej právneho zástupcu je podľa dovolateľa zrejmé, že spoločnosť NOVOSILVER mimo zápočtu nedostala žiadne ďalšie reálne hotovostné protiplnenie od spoločnosti DONAX. Z účtovných dokumentov spoločnosti DONAX jasne vyplynulo, že zápočet mal byť len čo do sumy 14.000,- Eur a že žalovaná zamlčala sumu 29.014,04 Eur, ktorá mala byť vyplatená cez pokladňu. Účtovné dokumenty spoločnosti DONAX predložil druh žalovanej Jozef Národ Daňovému úradu Banská Bystrica pri jeho výpovedi dňa 06.11.2014. Zápisnicou o výsluchu Jozefa Národu pred Daňovým úradom Banská Bystrica disponovala aj žalovaná a predložila ju aj súdu v tomto konaní, avšak bez príloh. Predpokladaným dôvodom takéhoto postupu žalovanej bolo, že z príloh vyplývalo, že suma 29.014,04 Eur bola vyplatená v hotovosti. Aj za tejto situácie žalovaná aj naďalej tvrdila, že kúpna cena prístrojov bola vyrovnaná len zápočtom. Na základe uvedeného dovolateľ dospel k názoru, že spoločnosti NOVOSILVER, DONAX a Novooptik si medzi sebou prevádzali prístroje nadobudnuté od žalobcu bez toho, aby spoločnosť NOVOSILVER dostala za to reálnu protihodnotu, v dôsledku čoho došlo k zmareniu uspokojenia žalobcovej pohľadávky voči spoločnosti NOVOSILVER. Za účelom preukázania prepojenia jednotlivých spoločností cez osobu žalovanej, dovolateľ uviedol, že žalovaná bola v čase kúpy a predaja prístrojov jedinou spoločníčkou a jedinou konateľkou spoločnosti NOVOSILVER, v spoločnosti DONAX pôsobí ako členka dozornej rady a v spoločnosti Novooptik je jedinou akcionárkou a členkou dozornej rady.

13. Dovolateľ zároveň upriamil pozornosť na skutočnosť, že žalovaná v priebehu konania nepreukázala ani to, či v sume 14.000,- Eur došlo k zápočtu s tým, že sa zápočet týka reálnych pohľadávok. V danom prípade sa jedná len o tvrdenia žalovanej a jej spriaznených osôb o tom, že existovali vzájomné pohľadávky medzi spoločnosťami NOVOSILVER a DONAX, ktoré mohli byť započítané. V rámci svojho dovolania poukazuje na rozporupnosť tvrdení žalovanej a jej spriaznených osôb o celkovom zápočte kúpnej ceny (vo výške 43.014,04 Eur) za prístroje medzi spoločnosťami NOVOSILVER a DONAX a čiastočnej úhrade kúpnej ceny v hotovosti a zostávajúcej časti zápočtom.

14. V súvislosti s nemajetnosťou spoločnosti NOVOSILVER exekútorský úrad zistil, že nástupnícka spoločnosť nevykonáva žiadnu činnosť, nemá žiadny majetok a dlh je teda voči nej nevymožiteľný. Súdna exekútorka podala aj podnet na zastavenie exekúcie pre nemajetnosť nástupníckej spoločnosti (spoločnosti GAVALA, s.r.o.). Na doplnenie dovolateľ uviedol, že nástupnícka spoločnosť bola bezprostredne po zlúčení vedená v zozname platiteľov dane z pridanej hodnoty, u ktorých nastali dôvody na zrušenie registrácie pre DPH. Dovolateľ tiež zdôraznil, že sa odvolací súd vôbec nevysporiadal so skutočnosťou, že spoločnosť NOVOSILVER nemala odo dňa 15.06.2012 konateľa, nakoľko sa žalovaná vzdala výkonu funkcie konateľky. Vzhľadom na konania žalovanej sa dovolateľ domnieva, že žalovaná tak urobila za účelom, aby zodpovedné orgány nemali s kým ohľadom spoločnosti NOVOSILVER konať a táto spoločnosť bola nefunkčná. Zo súdneho spisu zároveň vyplýva, že nástupnícka spoločnosť nepreberá ani len poštu, čo len potvrdzuje jej nefunkčnosť.

15. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že žalobcom podané dovolanie je neprípustné a nedôvodné. Podľa názoru žalovanej neinformovanie žalobcu o verejnom vyhlásení rozsudku súdom nie je porušením práva na spravodlivý proces a nedošlo tak k znemožneniu uskutočňovania procesných práv žalobcu. Tvrdenie žalobcu v dovolaní, že mu postupom odvolacieho súdu bolo znemožnené rozvinutie jeho odvolacích dôvodov, považuje žalovaná za nesprávne s poukazom na ust. § 205 ods. 3 O. s. p., podľa ktorého mohol žalobca svoje odvolacie dôvody rozvinúť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Ďalej zdôraznila, že čokoľvek, čo by malo byť predmetom odvolacieho konania a nebolo predmetom konania pred súdom prvej inštancie mohol žalobca uplatňovať len a výlučne v súlade s ust. § 205a O. s. p. Žalobca ako dovolateľ žiadnym spôsobom nepreukázal, že by boli splnené podmienky uvedené v ust. § 205a O. s. p., ktoré sú nevyhnutným predpokladom pre uvádzanie nových skutočností, resp. predkladanie nových dôkazov. Vzhľadom na uvedené je žalovaná toho názoru, že tvrdenia žalobcu sú irelevantné.

16. Má za to, že žalobca sa v dovolaní nedomáha práva na spravodlivý súdny proces, ale toho, aby odvolací súd posúdil žalobu v merite veci odlišne od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, nakoľko ich závery vyjadrené v rozhodnutiach považuje za nesprávne. K ostatným dôvodom uvedeným v dovolaní žalovaná nepovažovala za potrebné sa vyjadriť, nakoľko sa nejedná o dôvody v zmysle ust. § 420 C. s. p., ale sú to len dôvody, pre ktoré žalobca nesúhlasí s rozsudkom súdu prvej inštancie a s

rozsudkom odvolacieho súdu.

17. V závere svojho vyjadrenia žalovaná zhrnula, že žalobca vo svojom dovolaní nepreukázal ani porušenie práva na spravodlivý proces, ani nesprávnosť záverov súdu prvej inštancie, ani záverov odvolacieho súdu. Nakoľko žalobca nepreukázal nemajetnosť spoločnosti NOVOSILVER, ktorá je predpokladom jeho aktívnej legitimácie, žalobe nebolo možné vyhovieť a ani skúmať podmienky prípadnej zodpovednosti konateľa za škodu. Premlčanie nároku konštatované súdom prvej inštancie žalobca v dovolaní žiadnym spôsobom nevyvrátil.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolačný súd“) ako súd dovolací [ust. § 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalobca zastúpený v súlade s ust. § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (ust. § 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

19. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

20. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovolanie je prípustné len proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak to zákon pripúšťa (ust. § 419 C. s. p.).

21. Podmienky prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu upravujú ust. § 420 až ust. § 423 C. s. p.

22. Podľa ust. § 420 písm. f/ C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

23. Podľa ust. § 431 ods. 1 a 2 C. s. p. dovolanie prípustné podľa ust. § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

24. Dovolanie v Civilnom sporovom poriadku prešlo zásadnou koncepčnou zmenou. Je koncipované, ako mimoriadny opravný prostriedok sporovej strany. Na základe teoretických úvah, doterajších skúseností súdnej praxe a na základe rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva sa určili dve základné úlohy, ktoré má dovolanie plniť.

Prvou úlohou je náprava najzávažnejších procesných pochybení, t. j. zmätočných rozhodnutí.

25. Dovolačný súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C. s. p.). Dovolačím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C. s. p.). V danom prípade žalobca odôvodnil dovolanie tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa ust. § 420 písm. f/ C. s. p. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

26. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

27. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého

spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

28. Pod pojmom „procesný postup“ sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a máriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R129/1999). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

29. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ považuje rozhodnutie odvolacieho súdu za prekvapivé, nakoľko prekvapivo, odlišne od súdu prvej inštancie skonštatoval, že žalobca nepreukázal základný hmotnoprávny predpoklad modifikovaného nároku na náhradu škody voči žalovanej konateľke, a to nemožnosť uspokojenia jeho pohľadávky z majetku spoločnosti NOVOSILVER. Navyše opomenutými a bez nápravy zostali v odvolaní namietané vady konania pred súdom prvej inštancie t.j., že viaceré listinné dôkazy neboli vykonané v súlade s ust. § 129 ods. 1 O. s. p. a odvolací súd sa tiež nevyjadril k výsluchu svedka Jozefa Národu ani k rozhodnutiam, na ktoré žalobca poukázal v odvolaní /rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 02.09.2009, sp. zn. 29Cdo/3526/2007, ktorý bol publikovaný v Sbíрке soudních rozhodnutí a stanovisk pod č. 82/2010 a ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR (29Cdo/3212/2013 zo dňa 26.05.2015 a 29Cdo/524/2015 zo dňa 25.05.2015/. Odvolací súd sa otázkou premlčania vôbec nezaoberal. Dovolateľ tiež uviedol, že v časti týkajúcej sa hotovostnej platby vo výške 29.014,04 Eur zo strany spoločnosti DONAX, je rozsudok súdu prvej inštancie nepreskúmateľný, vnútorne rozporný a nespĺňa zákonné náležitosti. Potvrdením rozsudku súdu prvej inštancie rozsudkom odvolacieho súdu, podľa názoru dovolateľa, došlo k naplneniu ust. § 420 písm. f/ C. s. p.

30. Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že súd prvej inštancie svoje zamietajúce rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca v priebehu konania nepreukázal naplnenie všetkých zákonných predpokladov pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody, a to vznik škody, porušenie povinnosti, príčinnú súvislosť medzi porušením povinnosti a vznikom škody. Žalobca existenciu svojej pohľadávky voči spoločnosti NOVOSILVER, v ktorej žalovaná bola štatutárnym orgánom, preukázal a z oznámenia exekútorského úradu vyplýva nemožnosť uspokojenia tejto pohľadávky z majetku spoločnosti NOVOSILVER. Avšak žalobca nepreukázal vznik nároku spoločnosti NOVOSILVER na náhradu škody voči konateľke, nakoľko v konaní nebolo preukázané protiprávne konanie žalovanej. Súd prvej inštancie skonštatoval, že samotné tvrdenie žalobcu, že peniaze použila pre vlastnú potrebu, prípadne ich vôbec od spoločnosti DONAX neprijala, nebolo postačujúce. Odvolací súd potvrdzujúci rozsudok verejne vyhlásil 22.06.2016. V prejednávanej veci vyslovil názor, že žalobca zatiaľ nepreukázal relevantným dôkazným prostriedkom základný hmotnoprávny predpoklad modifikovaného nároku spoločnosti NOVOSILVER na náhradu škody voči žalovanej konateľke, a to nemožnosť uspokojenia jeho pohľadávky z majetku spoločnosti NOVOSILVER. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd nepovažoval za potrebné zaoberať sa ďalšími odvolacími námietkami žalobcu a najmä posúdením otázky premlčania.

31. Dovolací súd pripomína, že odvolací súd je viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvej inštancie s výnimkami ustanovenými v § 213 ods. 2 až 7 O. s. p. (§ 213 ods. 1 O. s. p., teraz § 383 C. s. p.). Ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám (§ 213 ods. 3 O. s. p., teraz § 384 ods. 1 C. s. p.). Uvedené ustanovenie umožňuje odvolaciemu súdu, aby na základe opakovaného dokazovania dospel k vlastnému zisteniu skutkového stavu, ktoré môže byť odlišné od skutkového zistenia súdu prvej inštancie. Ak sa odvolací súd chce odchýliť od skutkových zistení súdu prvej inštancie, musí dokazovanie sám opakovať a zadovážiť si tak rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie v zmysle § 132 O. s. p.; je neprípustné, aby odvolací súd ku svojim odlišným skutkovým zisteniam, vedúcim k odlišnému právnomu záveru, dospel bez vykonania riadneho dokazovania. Postup odvolacieho súdu v danom prípade nezodpovedal uvedeným ustanoveniam. Odvolací súd si pre svoje - z pohľadu prvoinštančného konania - odlišné skutkové závery neobstaral rovnocenné podklady. Dokazovanie vo veci nedoplnil, iba verejne vyhlásil rozsudok.

32. Na základe uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že došlo k porušeniu základného práva žalobcu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, nakoľko súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

33. Zistená procesná vada konania podľa ust. § 420 ods. 1 písm. f/ C. s. p. (nesprávny procesný postup, ktorým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces) zakladá prípustnosť dovolania.

34. Dovolací súd ďalej pre úplnosť poukazuje na uznesenie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 19.04.2017, sp. zn. 1VCdo/2/2017, ako aj v ňom citované stanovisko sp. zn. R2/2016, v zmysle ktorého „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa ust. § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku." Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1.07.2016, sa nedotkli podstaty a zmyslu vyššie uvedeného stanoviska; vzhľadom na to treba toto stanovisko považovať za aktuálne a pre súdnu prax použiteľné aj po uvedenom dni.

35. Odvolací súd sa v napadnutom rozhodnutí s vyššie uvedenými odvolacími dôvodmi žalobcu predstavujúcimi iné vady konania nezaoberal, nevysporiadal sa najmä s premlčaním uplatneného nároku, neposkytol náležité odôvodnenie, a to napriek tomu, že námietka premlčania je z procesného hľadiska a vzhľadom na hospodárnosť konania prvou otázkou, s ktorou sa má súd zaoberať, resp. vysporiadať. Je povinnosťou súdu v prvom rade preskúmať danú otázku a až následne súd pristúpi k prejednávaní veci samej.

36. Najvyšší súd Slovenskej republiky, preto dovolaním napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 22.06.2016, č. k. 41Cob/362/2015-163 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (ust. § 449 ods. 1, ust. § 450 C. s. p.), pričom sa nezaoberal ostatnými dovolacími námietkami žalobcu, ani vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

37. V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (ust. § 453 ods. 3 C. s. p.).

38. Odvolací súd je právnym názorom dovolacieho súdu viazaný (§ 455 C. s. p.).

39. Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.